

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ

Όμιλία του μητροπ. Αλεξανδρουπόλεως Ανθίμου

Στόν Κατανυκτικό Έσπερινό τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς 2017

Άγαπητοί μου·

Κύριε Δήμαρχε, Πατέρες, αδελφοί και αδελφές μου,

Γνωρίζουμε όλοι ότι ἡ Ἐκκλησία μας κινεῖται μέσα σέ δύο ἑορτολογικούς κύκλους.

Ὁ ἕνας εἶναι ὁ κύκλος τῶν ἀκινήτων ἑορτῶν: μέ σταθερές τις δεσποτικές και θεομητορικές γιορτές καθώς και τις γιορτές τῶν ἁγίων μας. Ὁ δεύτερος εἶναι ὁ κύκλος τῶν κινητῶν ἑορτῶν, πού καθορίζονται ἀπό τόν ἑορτασμό τοῦ Πάσχα.

Ἡ Μεγάλη Σαρακοστή εἶναι μιὰ συγκεκριμένη χρονική περίοδος μέσα στους ἐτήσιους αὐτοῦς δύο ἑορτολογικούς κύκλους και ἀρχίζει ἀπό τὸ Τριώδιο, μέ τις Κυριακές Τελώνου και Φαρισαίου, Ἀσώτου, Κρίσεως και Τυρινῆς, θά συνεχιστεῖ ἀπό αὔριο μέ τήν Καθαρά Ἑβδομάδα και τελειώνει τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς τοῦ Λαζάρου. Εἶναι μιὰ περίοδος χωρίς τὸ σύνηθες δοξολογικὸ ἐκκλησιαστικὸ χρῶμα, τὸ ὁποῖο ἐγκαταλείπουμε πανηγυρικά τήν Α΄ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐκείνη τήν ἡμέρα ἡ Ἐκκλησία μᾶς διαβεβαιώνει ὅτι, ἀκόμα κι ἂν ὀρθώνεται μπροστά μας τὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν και τὸ πέλαγος τῆς νηστείας, τελικά νὰ εἴμαστε σίγουροι ὅτι στό τέλος, ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη μας θά νικήσει τόν κόσμο.

Κάποιοι λένε ότι η Μεγ. Σαρακοστή είναι πένθιμη περίοδος. Δεν είναι βέβαια έτσι επειδή η Έκκλησία ποτέ δεν πενθεῖ. Έμφανίζεται όμως έτσι, με τὸ μουσικὸ καὶ χρωματικὸ τελετουργικὸ τῆς προκειμένου νὰ κατανοήσουμε τὸν κατανοητικὸ χαρακτήρα τῆς περιόδου αὐτῆς. Ἕνας χαρακτήρας ἐσωτερικῆς προσεγγίσεως τῆς ψυχῆς μας, εἰλικρινοῦς αὐτοκριτικῆς, με ἀγωνία γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας, με διάθεση ἀγωνιστικῆ, γιὰ νὰ ἀποσείσουμε τὴ ραθυμία μας καὶ λαχτάρα, γιὰ νὰ λυτρωθοῦμε ἀπὸ τὴν ὑποκρισία ποὺ ὑποβόσκει μέσα μας καὶ τρώει τὴν προσωπικότητά μας.

Ἀπὸ τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου ἀρχίζει ἡ Μεγ. Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου μας, τὰ ὁποῖα ἡ Έκκλησία ξεπερνάει γρήγορα καὶ συνοπτικά (ἀφοῦ δὲν τὴν ἐνδιαφέρουν οἱ συναισθηματισμοί) καὶ φτάνουμε στὴν περίεργη ἀναμονὴ καὶ τὴν αἰνιγματικὴ σιωπὴ τοῦ Μεγ. Σαββάτου.

Ἀπὸ τὸ βράδυ τοῦ Μεγ. Σαββάτου ἀρχίζει γιὰ τὴν Έκκλησία μας ἡ νέα περίοδος τῆς μόνιμης πλέον χαρᾶς, τῆς βεβαιωμένης πιά ἐλπίδος, τῆς δεδομένης σωτηρίας, τῆς χειροπιαστῆς λυτρώσεως, τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τῆς νίκης κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀφθαρσίας τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Εἶναι τότε ποὺ ἡ Έκκλησία διαλαλεῖ τὴ λύτρωση τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸν Ἄδη καὶ τοῦ σώματος ἀπὸ τὴ φθορὰ τοῦ τάφου.

Αὐτὰ τὰ δύο εἶναι τὸ Ὁρθόδοξο μήνυμα ποὺ φέρνει ἡ Έκκλησία στὸν κόσμο: ἡ λύτρωση ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ ἡ συντριβὴ τοῦ θανάτου.

Θυμηθεῖτε τὰ βιβλικὰ λόγια:

"Ἐλᾶτε σὲ μένα οἱ κουρασμένοι καὶ οἱ φορτωμένοι, κι ἐγὼ θὰ σᾶς ξεκουράσω".

"Κι ἂν οἱ ἁμαρτίες σας εἶναι κόκκινες σὰν τὸ αἷμα, θὰ τὶς κάνω λευκὲς σὰν τὸ χιόνι".

"Δὲν σᾶς κατακρίνω...συνεχίστε τὴ ζωὴ σας, ὅμως μὴν ἁμαρτεῖστε ξανά".

"Ἐγὼ δὲν ἤρθα γιὰ νὰ κρίνω τὸν κόσμο, ἤρθα γιὰ νὰ σώσω τὴν κόσμον".

"Ὅποιος πιστεύει σὲ μένα, ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ θάνατό του θὰ ζεῖ".

"Βαπτιστεῖτε στὸ Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τηρεῖτε ὅσα σᾶς εἶπα".

"Διδάξτε τὸ καλὸ αὐτὸ μαντᾶτο, σὲ ὅλα τὰ ἔθνη".

Καὶ οἱ Ἀπόστολοι τὸ δίδαξαν.

Μέσα σὲ τριακόσια χρόνια τὸ Εὐαγγέλιο ἀπλώθηκε σὲ ὅλο τὸν τότε γνωστὸ κόσμο.

Ἡ Ἐκκλησία δημιουργήθηκε ἂν καὶ ἦταν παράνομη καὶ λειτουργοῦσε μέσα στὶς Κατακόμβες. Χωρὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, χωρὶς προστάτες-αὐτοκράτορες, χωρὶς ἱεροὺς Κανόνες καὶ Πηδάλια, χωρὶς ἐνιαῖο λειτουργικὸ τύπο, χωρὶς σαφεῖς δικαιοδοσίαις Ἐπισκοπῶν, Ἀρχιεπισκοπῶν καὶ Πατριαρχείων, τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ ἐξαπλώθηκε σὲ λαοὺς, σὲ φυλὲς καὶ γλῶσσες.

Καλοῦσε τὸν κόσμο νὰ γίνῃ Ἐκκλησία, ὄχι θρησκεία. Ἡ θρησκεία ἔχει μέλη, ὀπαδοὺς, ὑποχρεώσεις, καθήκοντα, ἐνῶ στὴν Ἐκκλησία ἀνήκουν ὅλοι, ἀκόμα καὶ οἱ ἀβάπτιστοι!

Ἡ Ἐκκλησία ἀπάλλασσε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ σχιζοφρένεια τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων.

Ἐλευθέρωνε τὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Θεό, κι ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶχε γίνῃ ἄνθρωπος, ἔδινε πιά ἀξία στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ ἐγγύηση περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν ἰδικῶν μας σωμάτων καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἐνιαίου ἀνθρωπίνου προσώπου.

Ὅλα αὐτὰ μέχρι τὸ 313, τὸ Διάταγμα τῆς ἀνεξιθρησκείας τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου, τὴ νομιμοποίηση τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐπιτρεπομένης θρησκείας καὶ τὴν παύση τῶν διωγμῶν τὸ 324. Τὸ 380 ὁ Μεγ. Θεοδόσιος ἀνακήρυξε τὴ χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐπίσημη θρησκεία τῆς κραταιᾶς ἐκείνης αὐτοκρατορίας ποὺ ἦταν σχεδὸν πλήρως ἐξελληνισμένη.

Ἄρχισε νὰ λειτουργεῖ ὁ γνωστὸς θεσμὸς τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ τῶν τοπικῶν Συνόδων.

Ἡ Ἐκκλησία ἄρχισε νὰ διαμορφώνει καὶ στὴ συνέχεια νὰ περιφρουρεῖ τὸ δόγμα της. Ἄρχισε νὰ περιχαρακώνει, ἀπὸ διάφορες πλάνες, τὴν ὀρθὴ πίστη της. Κάθε φορὰ βέβαια, ἀπομάκρυνε κάποιους ἀπὸ τὸ σῶμα της, ὡς αἰρετικούς. Ὁ αὐτοκράτωρ

υπέγραφε τὰ Πρακτικὰ τῶν Συνόδων καθιστῶντάς τα ἔτσι νόμους τοῦ Κράτους. Ὅποτε οἱ αἰρετικοὶ γινόντουσαν ταυτόχρονα καὶ παράνομοι. Ἡ Ἐκκλησία ἔγινε ἐξουσία. Στὴν ΚΠολη ὁ αὐτοκράτωρ γόνος μιᾶς δυναστείας, ἔμπαινε στὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας πιασμένος χέρι-χέρι μὲ τὸν Πατριάρχη, ποὺ ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων ἦταν ἓνα ἀπλὸ καλογεράκι. Ἄρχισε ἡ Ἐκκλησία νὰ θεωρεῖ εὐθύνη της τὴν ἐνότητα τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὴ διαφύλαξή της ἀπὸ ἐπίβουλους ἐχθρούς. Δὲν δίστασε ἡ Ἐκκλησία νὰ παραπετάξει συλλήβδην τὴ Δύση ὅταν ἡ αὐτοκρατορία ἔχασε τῆς κτίσεις τῆς Ἰταλίας. Τὸ καθεστῶς δὲν ἦταν θεοκρατικό, ἦταν συναλληλία καὶ διατηρήθηκε ἔτσι μέχρι τὸ 1453.

Ἀπὸ τὸ 1453 θὰ κάνω ἓνα τεράστιο ἄλμα στὸ σήμερα, στὸν 21ο αἰῶνα, ἐπειδὴ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι σήμερα, στὴ δεύτερη δεκαετία τοῦ 21ου αἰῶνα, στὶς ἀπαρχές ἀκόμα τῆς 3ης χιλιετίας, ἡ Ἐκκλησία χρειάζεται νὰ μπεῖ στὴν περίοδο τῆς Μεγ. Σαρακοστῆς της. Νὰ σκύψει στὸν ἑαυτὸ της. Νὰ θυμηθεῖ τὸν ἀρχικὸ ρόλο της. Νὰ ἐπανεξετάσει τὸ σκοπὸ της. Κι ὅταν λέω Ἐκκλησία, δὲν ἐννοῶ τὴν Ἱεραρχία τῶν ἐπισκόπων ἀλλὰ τὴ νοοτροπία ὅλων μας ἀνεξαιρέτως, ὡς χριστιανῶν. Ἐπειδὴ ἡ δική σας νοοτροπία εἶναι ποὺ κατευθύνει τὶς ἀποφάσεις τῶν Ἐπισκόπων στὶς Συνόδους.

Καταλαβαίνετε τί θέλω νὰ πῶ, ὅσοι ἔχετε καλὴ διάθεση καὶ δὲν διστάζετε νὰ παραδεχτεῖτε ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας σήμερα χαρακτηρίζεται ἀπὸ τρία σύνδρομα.

Α'

Τὸ ἓνα σύνδρομο εἶναι ὁ μανιακὸς ἀπομονωτισμὸς.

Ἀπομονωτισμὸς στὴν Ἐκκλησία ἐπιτρέπεται; ὅταν ὁ Χριστὸς παρήγγειλε τοὺς μαθητὲς του νὰ πᾶνε καὶ νὰ κηρύξουν ἐνώπιον βασιλέων καὶ ἡγεμόνων;

Τί ἐννοῶ μανιακὸ ἀπομονωτισμὸ;

Φωνάζουν κάποιοι: "ὄχι στὸ διάλογο μὲ τοὺς ἀλλοθρήσκους"! Γνωρίζετε τί ἔχει γραφεῖ ἐνάντια στὸ Πρόγραμμα Ἰσλαμικῶν σπουδῶν ποὺ ἔγινε στὴ Θεολογικὴ

Σχολή τοῦ ΑΠΘ καὶ ἐνάντια σὲ ὄσους τὸ προετοίμασαν, μεταξύ αὐτῶν καὶ τὸν Ἐπίσκοπό σας. Ὅταν προχθὲς στὴν Τεχεράνη ὅπου σταλήκαμε, μαζί μὲ ἀξιόλογο μητροπολίτη τῆς Ἐκκλησίας μας τὸν σεβ. Δημητριάδος Ἰγνάτιο, μὲ τοὺς δύο Κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν μας, τὴν Πρύτανη τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου καὶ δύο ἐξειδικευμένους ἀκόμα Καθηγητές, ξέρετε τί διαπιστώσαμε; Ὅτι στὸ σιϊτικὸ Ἰσλαμικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Χώρας ἐκείνης, διδάσκεται ἀπὸ ἓναν μουσουλμάνο καθηγητὴ ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς κι ἀπὸ ἓναν ἄλλο καθηγητὴ, ἡ Φιλοκαλία. (Ἄς διερωτηθοῦμε τώρα, ὅλοι ἐδῶ μέσα, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, πόσοι ξέρουμε τί εἶναι ἡ Φιλοκαλία. Ὅταν στὰ 1981 ἡ Ἑλλάδα μπῆκε στὴν τότε Ε.Ο.Κ. ἡ γαλλικὴ ἐφημερίδα Le Monde ἔγραψε στὸ πρωτοσέλιδο: *"καλωσορίζουμε στὴν Εὐρώπη τὴ Χώρα τῆς Φιλοκαλίας"*. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἀπογοητεύθηκε ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τὴν προσμονή της αὐτὴ καὶ γι'αὐτὸ μᾶς ὀδήγησε παρὰ λίγο στὸ Grexit).

Γιὰ τὸ ταξίδι αὐτὸ στὴν Τεχεράνη θὰ ἐπανέλθω σὲ λίγες ἡμέρες ὅταν δημοσιεύσω τὴν ὁμιλία ποὺ ἔκανα ἐκεῖ. Πληροφοροῦμαι ὅτι κάποια ἱστοσελίδα στὴν Κομοτηνὴ μὲ βρίζει ἀσύστολα γι' αὐτό. Ὅμως, ἐσεῖς καταλαβαίνετε ποὺ ἐξυπηρετοῦν αὐτὲς οἱ συναντήσεις. Ὑπάρχει κι ἄλλη μέθοδος: νὰ δημιουργήσουμε πόλωση θρησκευτικὴ στὴν περιοχὴ μας καὶ τότε νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι θὰ σπεύσουν πολλοὶ γιὰ νὰ λύσουν τὸ πρόβλημα!

Φωνάζουν κάποιοι: *"ὄχι στὸ διάλογο μὲ τοὺς Καθολικούς"* καὶ προσθέτουν: *"τὸν πάπα νὰ καταρᾶσθε"*! Ὅταν τὴ φράση αὐτὴ, ποὺ μᾶς τὴν παραδίδει μόνο μιὰ φορὰ ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης, ξέρουμε ὅτι τὴν ἄκουσε ἀπὸ τὸν (ὄχι καὶ τόσο ἔντιμο πολιτικὸ) Ἰωάννη Κωλέττη, καὶ ἡ σύγχρονη ἔρευνα ἀποδεικνύει ὅτι τὴν πρόσθεσε ὁ ἴδιος καὶ ἄρα δὲν τὴν ἐκφώνησε ποτὲ ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός!

Φωνάζουν κάποιοι: *"ὄχι στὸ διάλογο μὲ τοὺς Προτεστᾶντες"*! Ὅταν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν στὴν Πατρίδα μας, μὲ εἰλικρίνεια καὶ ἐπιτυχάνοντας ἄλλα πνευματικὰ, προσέθεσαν πλέον στὶς Ἀκολουθίες τους τὸν Ἀκάθιστο Ὑμνο!

Φωνάζουν κάποιοι: *"ὄχι στὸ διάλογο μὲ τοὺς Μονοφυσῖτες"*. Ὅταν τρομάζει, ὅποιος διαπιστώνει τὰ μαρτύρια ποὺ ὑπέστησαν γιὰ τὸ Χριστὸ οἱ Ἀρμένιοι, ἀλλὰ καὶ ὑποκλίνεται μπροστὰ στὸν ἀσκητισμὸ τῶν Κοπτῶν!

Φωνάζουν κάποιοι: "όχι στο διάλογο με τις έπιστῆμες"! Όταν τὴν ἐξέλιξη ὡς δημιουργική διεργασία τοῦ Θεοῦ, τὴν δέχονται ἀπερίφραστα ἀκόμα καὶ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Πίστεώς μας. Όταν ἡ ἀποκρυπτογράφηση τοῦ γενετικοῦ κώδικα, μόνο δόξα προσφέρει στοῦ Θεοῦ. Όταν ἡ δωρεὰ τῶν ὀργάνων εἶναι ἔκφραση ὑψιστῆς ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Όταν οἱ φυσικὲς ἐπιστῆμες σήμερα καταδεικνύουν τὸ Θεό ξεκάθαρα!

Φωνάζουν κάποιοι: "όχι στοῦ διάλογο με τὴ σύνολη κοινωνία"! ξεχνῶντας, ὅτι ἀκόμα καὶ οἱ κοινωνικὲς ἐκτροπὲς εἶναι ἐκτροπὲς συνανθρώπων μας, "χάρη τῶν ὁποίων σταυρώθηκε ὁ Χριστός". Ἄντὶ νὰ προσευχόμαστε γι' αὐτούς, τοὺς ἀποκαλοῦμε "ἀποβράσματα τῆς κοινωνίας". Κι ἔτσι ἀπομονωνόμαστε ἀπὸ τὴν κοινωνία ποὺ μᾶς φοβᾶται, μᾶς προσπερνᾶει καὶ συνεχίζει τὴν πορεία της χωρὶς Χριστό, ἐξαιτίας μας!

Ὅλες αὐτὲς οἱ συμπεριφορὲς εἶναι ἓνας ἀντιχριστιανικὸς δογματισμὸς ποὺ ἀπομονώνει τὴν Ἐκκλησία μας καὶ δὲν τὴν ἀφήνει νὰ ἀναπνεύσει. Εἶναι μιὰ ἐπίμονη προσκόλληση στοῦ γράμμα, ἐπιλεκτικὰ κάποιων Κανόνων καὶ ὄχι στοῦ συνολικὸ πνεῦμα τῶν Κανόνων (ποὺ εἶναι ἡ ἄρση τῶν δυσβάστακτων φορτίων ἀπὸ τὶς πλάτες τῶν ἀνθρώπων). Εἶναι μιὰ ἐγωϊστικὴ ἔπαρση ποὺ θεωρεῖ δεδομένο ὅτι μόνο ἐμεῖς θὰ σωθοῦμε! Ποιοὶ ἐμεῖς; μά, οἱ Ὁρθόδοξοι φυσικά!

B'

Κι ἔρχομαι τώρα στοῦ δεύτερο σύνδρομο ποὺ ἀφορᾶ σ' ἐμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους ἀποκλειστικά, ὅταν ἐπιβάλλουμε στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἓναν ἀρρωστημένο ἐθνικισμό.

Ἀρρωστημένος ἐθνικισμὸς στὴν Ἐκκλησία ἐπιτρέπεται; ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἰουδαῖος καὶ Ἑλληνας, Σκύθης ἢ βάρβαρος, ἀλλὰ ὅλοι εἴμαστε τὸ ἴδιο, χάρη στοῦ Ἰησοῦ Χριστό;

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτὸς ὁ ἐθνικισμὸς, ἄρχισε στὰ Βαλκάνια με τὴν ἐλληνικὴ ἐπανάσταση καὶ ὁδήγησε στοῦ νὰ μὴν ἀφήνουμε τὸ κοινὸ ποτήριο τοῦ Αἵματος τοῦ

Χριστοῦ νὰ μᾶς ἐνώσει. Εἶπε ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος στὴν Κρήτη: *"Ἕλληνες εἶμαστε, ἀλλὰ ἂν προτάξουμε αὐτὴ μας τὴν ιδιότητα, θὰ γίνουμε οἱ Ὁρθόδοξοι κομμάτια μεταξύ μας"*.

Καὶ ἀφοῦ ἀναφέρθηκα στὴν Κρήτη: ὅλοι σας βιώσατε καὶ βλέπετε ἀκόμα νὰ διατηρεῖται μιὰ σατανικὴ πολεμικὴ ἐνάντια στὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο τῆς Κρήτης ποὺ ἔγινε πέρυσι. Τελικὰ, τί ἔγινε στὴν Κρήτη, ξέρετε; Νὰ σᾶς πῶ τί ἔγινε: φάνηκε ξεκάθαρα στὸν πλανήτη ὅτι τώρα ποὺ δὲν ὑπάρχει ἡ πυγμὴ ἐνὸς αὐτοκράτορα, οἱ Ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ εἶμαστε ἀνίκανοι νὰ συγκροτήσουμε Σύνοδο. Αὐτὸ φάνηκε. Καὶ κάποιοι τὸ χαίρονται ἀκόμα, ἐπειδὴ θέλουν μιὰ Ἐκκλησία ἀνάπηρη, νὰ στηρίζεται στὰ δεκανίκια ὅποιοι πολιτικοῦ καίσαρα καὶ νὰ μὴν πατάει στὰ πόδια της ποτέ. Καὶ ἐπειδὴ κάποιοι ἄλλοι θέλουν, γιὰ δικό τους πολιτικὸ καὶ ἐκκλησιαστικὸ συμφέρον, νὰ μειώσουν τὸ ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἄν π.χ. ἔρχονταν ὁ Πρόεδρος Πούτιν τίς ἡμέρες ἐκεῖνες στὴν Κρήτη, τότε θὰ ἔσπευδαν ὅλες οἱ Ἐκκλησίες, ὅποτε δὲν καταλαβαίνουμε ποῦ θὰ παρέπεμπε τὸ γεγονός; Αὐτὸ ἐννοῶ ἄκρατο καὶ ἀρρωστημένο ἐθνικισμό, ἀπὸ ὅπουδῆποτε κι ἂν προέρχεται.

Γ'

Καὶ τὸ τρίτο σύνδρομο ποὺ νομίζω ὅτι χαρακτηρίζει τὴν Ἐκκλησία μας, εἶναι μιὰ φοβικὴ ἀτολμία.

Φοβικὴ ἀτολμία στὴν Ἐκκλησία μας ἐπιτρέπεται; ὅταν ὁ Χριστὸς φώναζε: *"νὰ ἔχετε θάρρος, μὴ φοβᾶστε, ἐγὼ τὸν νίκησα τὸν κόσμον"*;

Ἀπὸ τὴ μιά: ἐνῶ κλειστήκαμε στὸ καβούκι μας καὶ δὲν ἀνοιγόμαστε στὴν ἱεραποστολή, κατηγοροῦμε κιόλας τοὺς ἐλαχίστους, ἀβοήθητους ἀπὸ τὴν ἐλλαδικὴ Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία, Ὁρθοδόξους ἀδελφούς μας, ποὺ πασχίζουν στὴν Εὐρώπη, στὴν Ἀμερική, στὴν Ἀφρική καὶ στὴν Ἀσία, νὰ προσαρμόσουν τὴν Ὁρθόδοξη βιοτὴ στὰ ἐκεῖ κοινωνικὰ δεδομένα καὶ τοὺς βρίζουμε ὡς προδότες καὶ παραχαράκτες τῆς πίστεως, ἀπομειωμένου φρονήματος. Βλέπετε, μετράμε τὴν ὀρθοδοξότητά τους

ανάλογα με το μήκος της γενειάδος τους, με το φάρδος του μανικιού στο ράσο και την έπιβολή των ιαμβικών δεκαοκτασύλλαβων στις εκεί διαλέκτους.

Άλλα και από την άλλη, στο έσωτερικό μας:

Δέν τολμάμε, φοβόμαστε να δοκιμάσουμε τη μετάφραση των έκκλησιαστικών κειμένων μας στη λατρεία, την άπλοποίηση των άμφίων μας, την άλλαγή των ώραρίων των λατρευτικών συνάξεων, τη μείωση της χρονικής διάρκειας των άκολουθιών, την άπάλειψη των βυζαντινών μελών από τους άνατολίτικους άμανέδες και μερικά άλλα.

Δέν είμαι βέβαιος ότι χρειάζεται να γίνουν άλλαγές σ' αυτά, άλλα όχι και να φοβόμαστε να δοκιμάσουμε! Όχι και να ύφιστάμεθα τέτοια πρωτόγνωρη τρομοκρατία στις ιστοσελίδες, όταν το προσπαθούμε διερευνητικά! Τουλάχιστον να δοκιμάσουμε, να άφουγκραστούμε τον ρυθμό της έποχής μας, να ρωτήσουμε τα νέα παιδιά μας "πώς θέλουν την Έκκλησία;" τους.

Αυτή ή δειλή άτολμία πνίγει κάθε δημιουργική ίκμάδα της Έκκλησίας και από έργαστήρι σωτηρίας, την μετατρέπει σε μουσεΐο τυπολατρείας. Από χώρο έλευθερίας της βουλήσεως προσώπων, ή Έκκλησία, καταντᾶ κολλέγιο ύποκρινομένων άγίων. Από έλπιδοφόρος όρίζοντας του αύριο, εύτελίζεται σε φαντασιωμένη παρελθοντολογία και γελοία προφητολογία.

Άγαητοί μου,

Ή εύθύνη μας είναι τεράστια, ως χριστιανών, ως κληρικών και ως ιεραρχών. Ένας σπουδαΐος άγγλος βυζαντινολόγος, έγραψε πριν από δεκαετίες, ότι στον 21ο αΐωνα θα έπιβιώσει μόνο ή Όρθοδοξία.

Όμως, σωστά αναλύθηκε από δικό μας δυνατό θεολόγο, ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία μόνο όταν άνοίγεται, μόνο τότε είναι και Όρθόδοξη είναι και Έκκλησία!

Τί θα πεΐ "άνοίγεται ή Έκκλησία";

Θὰ πεῖ, νὰ διδαχθοῦμε σωστὰ τὴν Πίστη μας, τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὴν Παράδοσή μας.

Θὰ πεῖ, νὰ προσευχόμαστε σωστὰ γιὰ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα.

Θὰ πεῖ, νὰ ἀνοίξουμε τὶς καρδιές μας.

Νὰ πάψουμε τὶς διγλωσσίες καὶ νὰ συνομιλήσουμε μὲ ὅλους.

Νὰ ἀποδεχτοῦμε τοὺς πάντες γύρω μας, μὲ ἀγάπη. Ὅχι ἀπλῶς νὰ τοὺς ἀνεχτοῦμε, ἀλλὰ νὰ τοὺς προσλάβουμε μὲ κατανόηση.

Νὰ πετάξουμε τὸν ἄγνοο ἐγωϊσμό μας, τάχα μὴν παρεξηγηθοῦμε ἢ μᾶς χαλάσει τὸ "καλό μας ὄνομα".

Νὰ διώξουμε τὶς φοβίες μας γιὰ τὴν Ἐκκλησία, λές καὶ δὲν ὑπάρχει Χριστὸς ἢ λές καὶ κοιμᾶται.

Νὰ γίνουμε οἱ ἱερεῖς, Πατέρες γιὰ τοὺς χριστιανούς μας, κι ὄχι εἰσαγγελεῖς.

Νὰ γίνουμε οἱ χριστιανοί, ἀδελφοὶ μὲ ὅλους κι ὄχι μισσιονάριοι.

Νὰ ἐμπιστευθοῦμε ἀκόμα περισσότερο τὸ Χριστὸ καὶ τὸ Σῶμα του, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Νὰ παραδεχτοῦμε μὲ εἰλικρίνεια τὶς ἥττες μας, προσωπικὲς καὶ ἐκκλησιαστικὲς.

Νὰ μετανοήσουμε ὡς πρόσωπα καὶ ὡς Ἐκκλησία.

Νὰ δράσουμε μέσα στὸν κόσμο ὡς Ἐκκλησία, ὄχι ὡς κρατικὴ ὑπηρεσία, οὔτε ὡς προνοιακὸ ἴδρυμα ἢ ὡς ἐθνικοπατριωτικὸ κίνημα.

Νὰ τολμήσουμε νὰ δοκιμοτοῦμε στὰ μαρμαρένια ἀλώνια τῆς πραγματικότητος καὶ νὰ δοκιμάσουμε πόση εἶναι ἡ δραστικότητα τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ σήμερα (ἔτσι ὅπως ψελλίζεται μὲ τὰ χλιαρὰ λόγια μας καὶ διαφαίνεται μὲ τὴν ἀσυνεπῆ ζωὴ μας).

Θέλω νὰ πῶ: νὰ ἀφήσουμε τὰ μεγάλα λόγια καὶ τὶς πομπώδεις ἐκφράσεις "γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία" καὶ νὰ βιώσουμε ὡς Ἐκκλησία τὴν Μεγ. Σαρακοστή μας, σήμερα στὸν 21ο αἰῶνα.

Ἦδη ἄρχισε ἡ σύγκρουση τῶν πολιτισμῶν, τὴ βλέπουμε στὸ πεδίο τῆς μάχης, ἀκοῦμε τὶς ἰαχές της καὶ ἤδη περισυλλέγουμε καὶ τοὺς πρώτους νεκρούς. Ἐμεῖς ξέρουμε καλὰ ὅτι ἡ ἐντελέχεια τῶν πολιτισμῶν εἶναι οἱ θρησκεῖες. Ὁ Χριστιανισμὸς σὰν θρησκεῖα δὲν εἶναι ἰδιαίτερα ἀποτελεσματικὴ. Ἄν ὅμως ἐπιστρέψουμε στὶς πηγές μας καὶ γίνουμε αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ Χριστὸς, ὄχι θρησκεῖα ἀλλὰ Ἐκκλησία, τότε θὰ βοηθήσουμε τὸν κόσμο, ποὺ μᾶς ἔχει ἀνάγκη. Μᾶς χρειάζεται ὅμως, περισσότερη ταπείνωση, ποὺ εἶναι τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ τῆς Μεγ. Σαρακοστῆς,

ὥστε μετὰ τὴν Μεγ. Ἑβδομάδα νὰ φτάσουμε ὡς Ἐκκλησία, στὸ ξέφωτο τῆς Ἀναστάσεως.

Θὰ δοκιμαστοῦμε ὡς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν Ἑλλάδα. Θὰ περάσουμε τὴ Μεγ. Σαρακοστή μας καὶ τὴν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν μας. Ὅμως, ἀμφιβάλλει σ' ἀλήθεια κανεὶς, ὅτι θὰ νικήσουμε; ὅτι τελικά, ἡ ἀναστημένη Ἐκκλησία θὰ νικήσει τὸν κόσμο;

Αὐτὴ ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ ἅς εἶναι καὶ ἡ δική μας προσωπικὴ νίκη ἢ ὁποία θὰ ἴρθῃ ὡς δωρεὰ τοῦ Θεοῦ καὶ θαῦμα, ὕστερα ἀπὸ ἀλλεπάλληλες πτώσεις μας καὶ ἥττες μας. Γιατὶ ἀλλοίμονο σ' ὅποιον ἀπὸ ἐμᾶς πιστεύει ὅτι ἡ νίκη τῆς Ἐκκλησίας ὀφείλεται στὴ δική του συμβολὴ ἢ φρυκτωρία. Τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ χωράφι, τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ τὸ οἰκοδόμημα.

Τοῦ Θεοῦ ἅς εἴμαστε κι ἐμεῖς.

Κύριε Δήμαρχε, Πατέρες, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές μου,

Παρακαλῶ, συγχωρέστε μου ὅσα σᾶς σκανδάλισα, σᾶς ἀπογοήτευσα ἢ σᾶς πίκρανα. Κι ἐγὼ συγχωρῶ σὲ ὅλους ὅλα, ὅσα ἐνδεχομένως εἶπατε ἢ πράξατε ἐναντίον μου (μέσα στὴ δίνη ποὺ περάσαμε ὡς τοπικὴ Ἐκκλησία). Ὡστε κι ὁ Χριστὸς νὰ συγχωρέσει τὸ ποτάμι ὄλων τῶν ἁμαρτιῶν μας, μέσα στὸ ἀπέραντο πέλαγος τῆς ἀμείωτης ἀγάπης του.

Καλὴ Σαρακοστή, ἀγαπητοί μου.